

"Pujol parla de sobirania només per desfogar-se"

Josep Lluís Carod Rovira va arribar a la secretaria general d'ERC ara fa cent dies. En aquest balanç d'urgència, marca distàncies a dreta i esquerra i planteja un horitzó estatal confederal com a pas intermediari vàlid per arribar a la plena sobirania.

És molt cansat això de ser secretari general d'un partit?

—És cert que el càrrec obliga a anar molt atabalat, a córrer molt de territori i acabes cansat físicament. Però també, humanament, és enormement gratificant.

—Dels primers cent dies com a secretari general, què és el que més l'ha satisfet?

—La constatació d'uns espais de complicitat amb gent molt diversa, més enllà de la militància del partit. Sectors polítics, sindicals, empresarials, culturals molt diversos han aplaudit el canvi que ha fet ERC, amb l'inici d'una nova etapa presidida pel rigor, la serietat i la credibilitat.

—Malgrat aquests aplaudiments, la primera enquesta publicada després de l'escissió marca un descens en intenció de vot de dos punts d'ERC.

—Em sembla que després de tot el que ha passat, baixar només dos punts vol dir que hem parat molt bé el cop. L'impacte de la fugida de les estrelles del partit —ara en descens, com també indiquen les enquestes— ha estat molt menor del que s'esperava. L'enquesta és un avís que ens diu que no podem adormir-nos i que ens hem d'esforçar molt de cara a les properes eleccions.

—La mateixa enquesta deixa sense representació parlamentària el PI.

—És que em penso que l'enquesta només feia referència a partits polítics.

—Es diu que els partits polítics, com a instruments de participació política, estan en crisi. Com es veu aquesta afirmació des de la màxima responsabilitat d'un partit?

—El que està en crisi és el model de partit. Els par-

tits polítics ara per ara són insubstituïbles en el sistema democràtic actual. El que està en crisi és la concepció del partit com una mena d'univers tancat, impermeable a l'exterior. Els partits no sols han d'estar oberts, sinó que s'han d'alimentar de les aportacions de la societat. A ERC, per exemple, vam obrir la darrera reunió del comitè executiu a

Unió de Pagesos, convidant a participar-hi quatre dirigents del sindicat, encapçalats per en Pep Riera. Els partits necessiten oxigenar-se i l'única manera d'oxigenar-se és obrint les finestres de bat a bat.

—I econòmicament, ERC està en crisi?

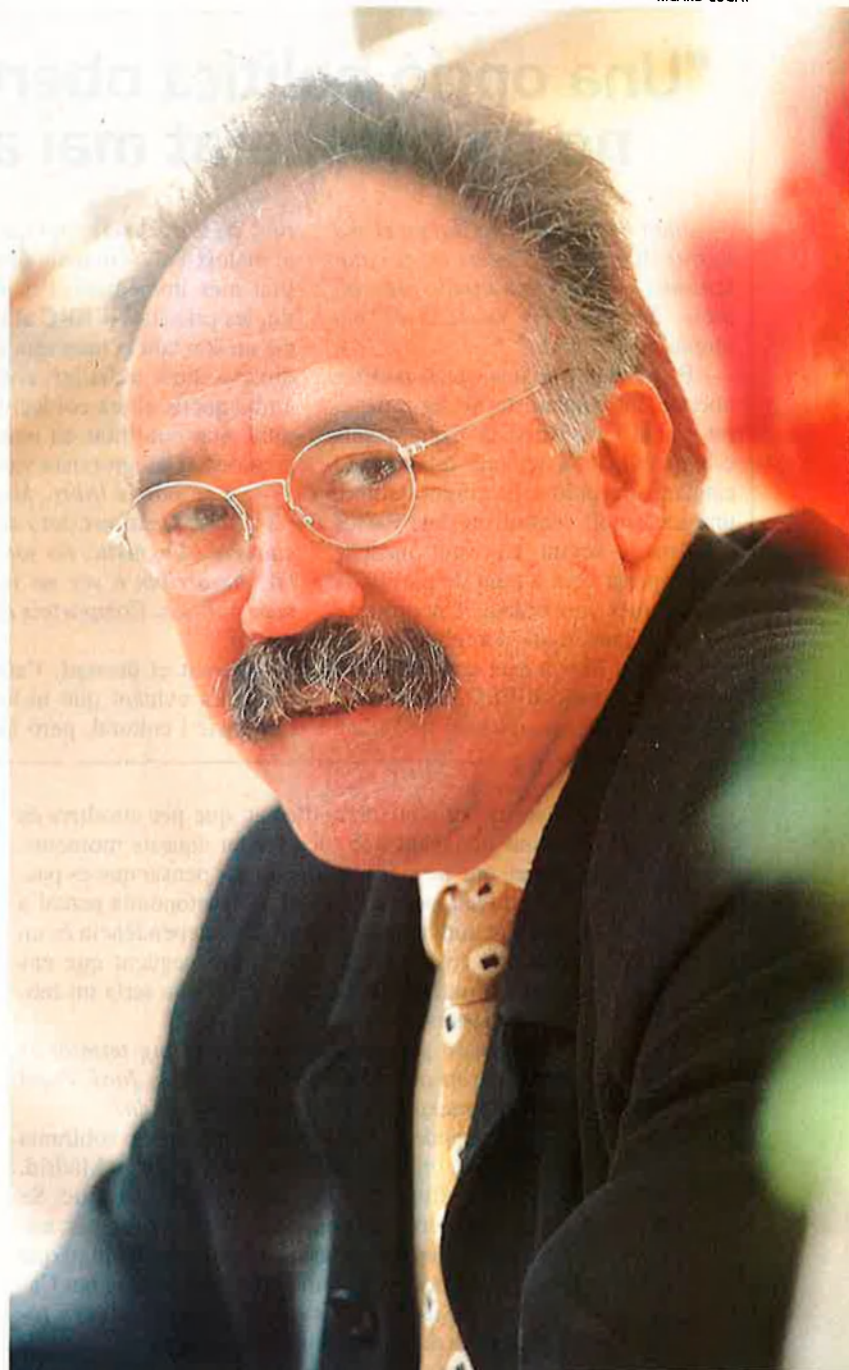
—Econòmicament, ERC està en una situació difícil, especialment aquest any 97, perquè hem d'afrontar les mateixes despeses que teníem fins ara però amb un trenta per cent menys d'ingressos que eren els que procedien dels càrrecs que han marxat. Això ens ha fet austers, cosa que no érem fins ara, ens ha fet augmentar l'aportació dels càrrecs públics al partit i ens ha fet racionalitzar les despeses. Aquest any se'ns farà llarguís-sim des del punt de vista econòmic, però l'any 98, amb l'horitzó del retorn del patrimoni històric, serà diferent.

—Vostè dona per feta aquesta devolució del patrimoni històric. Es pot donar per fet que un govern del PP serà el que retorni el

patrimoni a un partit independentista com ERC?

—Jo ho plantejaria d'una manera diferent. Amb independència de si és un govern del PP, és un govern espanyol democràtic que retornarà als seus legítims propietaris allò que un govern espanyol dictatorial va robar a punta de baioneta. He fet diverses reunions a la Moncloa, i hi ha el compromís polític ferm d'aprovar al llarg d'aquest any la llei de retorn

"Ningú que no sigui un ingenu pot pensar que es passarà directament de l'Estatut d'Autonomia a una Catalunya independent. La independència és un procés i el pas següent que ens hi acostaria seria un model confederal."

del patrimoni, que afecta quatre partits, el PSOE, el PNB, ERC i UDC. D'aquesta manera, un cop aprovada la llei, es podrà percebre la indemnització econòmica l'any vinent.

—*Quina quantitat pensa demanar ERC com a indemnització econòmica?*

—La xifra s'està estudiant encara. ERC en el seu millor moment va arribar a tenir més de quatre-cents locals a Catalunya. D'aquests, molts eren llogats, especialment a les grans ciutats. En canvi, als pobles eren de propietat. A més, en molts casos anaven a nom de l'entitat local, com ara centre republicà o ateneu, etc. Encara estem en una fase d'inventari per poder demostrar quin percentatge era propietat d'ERC. En alguns casos demanarem el retorn físic dels immobles i en altres una indemnització econòmica.

—*Quan va accedir a la secretaria general del partit va anunciar que ERC faria un gir cap a la realitat. En què s'ha traduït això?*

—S'ha traduït fonamentalment en una qüestió d'estil. Externament ERC ha guanyat credibilitat i rigor, perquè hem estat radicals en el contingut però moderats en la forma. Representem un estil seriós de fer política, en contacte amb la realitat socioeconòmica, i preocupant-nos pels problemes reals de la gent. És a dir, l'atur juvenil, l'accés a l'habitatge, la discriminació laboral de la dona, el problema del medi ambient, les parelles de fet, etc. Sobre tot això hem fet les nostres propostes al Parlament, incrementant notablement la nostra capacitat d'iniciativa.

—*Aquest tomb cap a la realitat vol dir també deixar en un segon terme la reivindicació de la independència?*

—No. Precisament aquest tomb parteix del sentit comú. A l'objectiu de la independència nacional d'un país només s'hi pot arribar si compta amb el suport de la majoria de la població. I a la majoria de la població només hi pots accedir si plantejes la resolució dels problemes bàsics de la gent. La independència és el lloc cap on caminem, però nosaltres no volem una nació independent només per satisfacció patriòtica, sinó també perquè la majoria de la població catalana pugui viure millor i per reduir les desigualtats que hi ha entre persones i territoris a l'interior del país. El que no farem és cometre la ingenuïtat de parlar només del demà i regalar la realitat del dia a dia als altres partits polítics.

—*Doncs mentre no arriba aquest demà, quines són les propostes que fa ERC per millorar les condicions de vida i l'autogovern dels catalans?*

—Aquest juny farà vint anys de les primeres eleccions democràtiques. Catalunya comença una nova etapa. Ha passat prou temps perquè quedi pal·lès que les aspiracions nacionals de Catalunya no troben satisfacció en un marc que la posa al mateix nivell que Ceuta i Melilla, les noves ciutats autònomes del mapa polític espanyol. Aquest marc ja ha donat tot el que podia donar, i ara el que cal és potenciar una relació bilateral de Catalunya amb l'es-

tat espanyol, on Catalunya plantegi un nou estatus a assolir, després d'un segon procés de transició política. Per nosaltres, aquest estatus hauria de significar l'assoliment de cinc punts essencials: una hisenda pròpia, l'autoritat en matèria de seguretat i ordre públic, un Tribunal de Justícia, similar al Tribunal de Casació de la Generalitat republicana —que només tingui per sobre el Tribunal Constitucional, i no el Suprem com ara—; en quart lloc, institucionalitzar la presència internacional de la Generalitat en els organismes de la Unió Europea i la UNESCO, i en cinquè lloc, plena autonomia per establir la política cultural i lingüística. Assolir això ens acostaria molt

“La independència és el lloc cap on caminem, però nosaltres no volem una nació independent per satisfacció patriòtica, sinó també perquè la població catalana pugui viure millor.”

"Una opció política obertament catalanista no ha prosperat mai al País Valencià"

—Joan Francesc Mira diu en el seu darrer llibre que a València, el catalanisme polític és una utopia prescindible. ERC al País Valencià és una utopia prescindible?

—És evident que una opció política obertament catalanista no ha prosperat mai al País Valencià. Tots plegats estem obligats a fer una reflexió. El catalanisme polític ha tingut sempre una idea molt centralista dels Països Catalans i sovint ha estat incapaç d'incorporar com a punt de partida la realitat més immediata. Un projecte nacional que sigui percebut per la gent com a llunyà està condemnat al fracàs. La funció d'ERC al País Valencià no comença al carrer de Villar-

roel de Barcelona, sinó que comença al mateix País Valencià, des de la realitat més immediata. Per aquest motiu, les prioritats d'ERC al País Valencià no són tant la intervenció electoral directa sinó treballar conjuntament amb aquells altres col·lectius que puguin anar confluint en una opció nacionalista i progressista valenciana.

—En el mateix llibre, Mira diu que els Països Catalans, tot i ser un espai cultural i lingüístic, no són i veu difícil que arribin a ser un sol espai de vida política. Comparteix aquesta afirmació?

—Mirant el present, l'afirmació és certa. És evident que hi ha un espai lingüístic i cultural, però també hi ha

en aquests moments una realitat de divergència política. En canvi, paral·lelament es donen més que mai una sèrie de factors de convergència econòmica. Això unifica molt més aquests territoris que no pas factors d'afirmació política. Aprofitar aquests factors de convergència econòmica, donar respostes als reptes que ens plantejgen, és molt més eficaç per a la vertebració del país que no les grans afirmacions d'unitat nacional. El nacionalisme ha de veure quines són les formes i els procediments més intel·ligents i més útils perquè allò que avui és un desig entre la majoria de la població, algun dia pugui esdevenir un projecte majoritari. **P. M.**

a un model confederal d'estat, que per nosaltres és el pas endavant que toca fer en aquests moments. Ningú que no sigui un ingenu pot pensar que es passarà directament de l'Estatut d'Autonomia actual a una Catalunya independent. La independència és un procés i en aquest procés, el pas següent que ens acostava a un horitzó de plena sobirania seria un model confederal d'estat.

—Aquesta proposta confederal a mig termini és similar a la que formulava fa uns dies Jordi Pujol amb el concepte de sobirania compartida?

—El president Pujol només parla de sobirania compartida un cop l'any. Un cop l'any va a Madrid, i allà es desfoga des del punt de vista patriòtic. Se l'escolten, però ningú no li fa el més mínim cas, entre d'altres coses perquè saben millor que ningú que Pujol ja no pot protagonitzar cap nova etapa per Catalunya. No deixa de ser sorprenent que plantegi tota una sèrie de noves reivindicacions per Catalunya, cap de les quals figura en el pacte que va signar amb el PP ara fa un any. Si volgués convertir aquestes reivindicacions en realitat, les hauria incloses en el pacte. Els discursos, si no van acompanyats de mesures legislatives i recursos econòmics, són això, només discursos per col·leccionar i, si s'escau, arxivar.

—Malgrat això, en aquest terreny de la reivindicació de la sobirania, el discurs d'ERC coincideix més amb el de CiU que amb el del PSC, per exemple.

—La característica d'ERC quant a política d'aliances és que nosaltres no som ni serem agents auxiliars de ningú, ni del bloc de CiU ni del bloc del PSC i IC. Per a nosaltres, és prioritari marcar el nos-

tre camí i la nostra identitat. Per desgràcia el debat no és veure si el partit és més nacionalista o més d'esquerres, perquè el que tenim ara és el resultat d'un model de transició política que tots els altres partits sense excepció, llevat d'ERC, van avalar en el seu moment. El que nosaltres proposem precisament és superar aquest model.

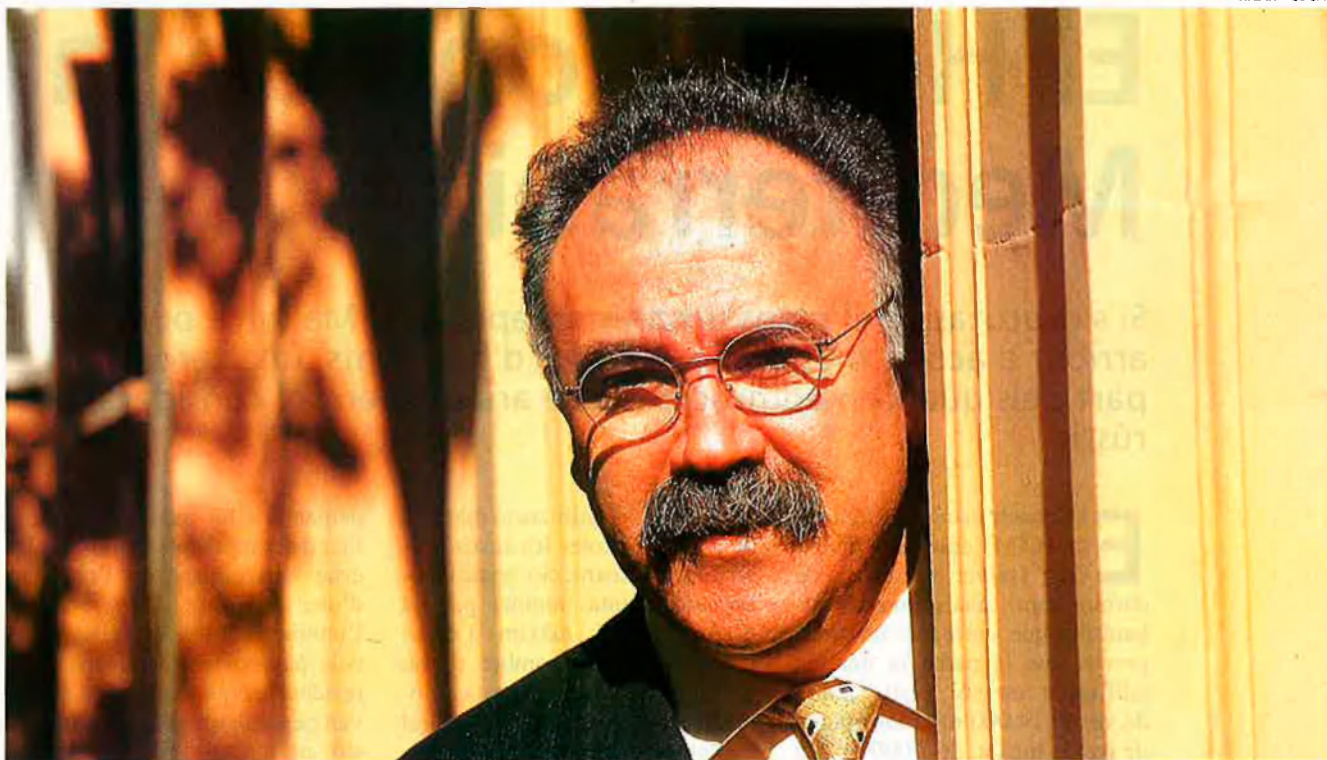
—Recentment, ERC ha elaborat un document en què es desmarca de l'anomenada olivera d'esquerres.

—El debat de l'olivera ha fracassat perquè ha estat plantejat erròniament. S'ha parlat només de noms i de sigles. Es tractava de canviar Jordi Pujol per un altre president, i es tractava de substituir les sigles dels dos partits que han governat fins ara per unes altres sigles. El que en cap moment no s'ha dit és per fer què. Per a nosaltres no és una qüestió de simple alternança amb naturalitat i resignació democràtica. No es tracta de canviar de sigles, sinó de canviar de política. Per fer aquest canvi de política, les forces que el vulguin fer s'han de plantejar d'anar més enllà de Pujol en tots els sentits. L'olivera va començar la casa per la teulada i no pels fonaments. I els fonaments són els únics que poden donar consistència a qualsevol projecte.

—De qui se sent més a prop Carod Rovira, de Jordi Pujol o de Pasqual Maragall?

—Tant amb l'un com amb l'altre puc trobar espais de complicitat, però el que em separa dels dos és que jo sóc alhora una persona d'esquerres i nacionalista. Circumstància que de manera simultània no es dona en cap dels dos. A més ells són d'una altra generació diferent a la meua, que va en el mateix vaixell botat a la transició, un vaixell que forma part del passat.

—Es pot dir que ERC descarta participar amb la resta de partits d'esquerres en la vertebració d'una majoria alternativa a CiU?

—A tot arreu del món, els partits governen amb altres partits amb els quals fan frontera electoral. ERC, excepte amb el Partit Popular, fa frontera electoral amb tothom. Abans de fer elucubracions sobre l'olivera, ens hauríem de preguntar si el primer pacte possible no és entre CiU i el PSC. Nosaltres ens trobarem amb qui vulgui avançar.

—Quines serien les condicions que posaria ERC per participar en un govern de coalició?

—D'entrada som partidaris que cadascú ha d'anar a les eleccions amb el seu propi programa, i després, un cop passades les eleccions, fer el que és normal en democràcia, parlar. ERC és una esquerra de govern, que vol governar a Catalunya. Per a ERC, arribar al govern és un objectiu prioritari però no a qualsevol preu. Les nostres condicions són els cinc punts abans esmentats.

—Al Parlament el que ha començat és la discussió de la nova llei del català, quins són els continguts de la llei que ERC defensarà com a essencials?

—Nosaltres pensem que la llei ha de garantir l'oficialitat del català al cent per cent, en tots els àmbits, usos i funcions. Però per normalitzar el català a Catalunya no n'hi ha prou amb una nova llei, si-

"L'olivera va començar la casa per la teulada i no pels fonaments. I els fonaments són els únics que poden donar consistència a qualsevol projecte."

nó que caldrà també procedir a modificar lleis d'àmbit estatal. Espanya no ha assumit mai, ni socialment ni institucionalment, el caràcter plurilingüístic de l'estat, ni l'oficialitat real de la llengua catalana. Un segon punt fonamental per a nosaltres és que la llei ha d'incorporar mecanismes que n'assegurin el compliment, que prevegin què es fa en cas d'incompliment.

—ERC demana sancions?

—No vull que sembli que ERC és el partit de les sancions. Fins ara les úniques sancions en vigència són les que obliguen a utilitzar la llengua castellana en alguns àmbits. Quan parlem de mecanismes vol dir que hauríem de trobar alguna institució independent, no governamental, que faci una avaluació de com s'aplica la llei, i que faci el seguiment sobre el seu compliment o no. A tot arreu del món, quan s'incompleix una llei, l'administració es dota de mecanismes perquè els infractors tinguin una penalització. Hi ha un tercer punt fonamental per a nosaltres, i és que tota llengua ha de ser entesa en la totalitat del seu àmbit territorial. Defensarem una política que permeti des del punt de vista legal accions conjuntes amb la resta d'administracions de l'àmbit lingüístic del català.

"La llei del català ha d'incorporar mecanismes que n'assegurin el seu compliment."

Pere Martí